

ביאור בדרך אפשר

1 נאמר במגילת אסתר, כי לאחר נס פורים:

2 וקבל היהודים את אשר החלו לעשות¹, ומבאר כ"ק מו"ח

3 אדמו"ר הרבי הרי"צ, חותנו של הרבי, במאמרו דבור-המתחיל

4 הפותח בפסוק זה שאמרו ב'פורים קטן' לפני ארבעים שנה²

5 בשנת תרפ"ז, ארבעים שנה לפני

6 אמירת מאמר זה על-ידי הרבי בשנת

7 תשכ"ז (בשנה האחרונה שהיה

8 במדינה ההיא ברוסיה בחיים

9 חיותו בעלמא דין בעולם הזה,

10 כמסופר בדברי ימי חיו – בשנת

11 תרפ"ז הרבי הרי"צ נאסר ושוחרר

12 ולאחר מכן, בתחילת שנת תרפ"ח, יצא

13 מרוסיה), דעתה בזמן הגלות

14 הם היהודים קבלו מה שהחלו

15 כבר לקבל על עצמם בזמן דמתן-

16 תורה, כאשר אמרו "נעשה ונשמע"

17 וקבלו על עצמם את התורה והמצוות

18 וכאמרו ו"ל³ וכפי שאמרו

19 חכמינו וזרונם-לברכה בגמרא על

20 פסוק⁴ זה קימו וקבלו

21 היהודים, דקימו עתה בתקופת

22 נס פורים מה שקבלו כבר בזמן

23 דמתן-תורה.

24 ומקשה הרבי הרי"צ במאמר,

25 דלכאורה הוא דבר נפלא,

26 דמתן-תורה היו ישראל

27 בתכלית העילוי, לאחר כל

28 הניסים והנפלאות שהיו בעת יציאת

29 מצרים וקריעת ים-סוף ולאחר

30 שהתכוננו למתן תורה שבעה שבועות

31 והיה בעת מתן תורה גילוי

32 אלקות במוחש ממש שראו

33 אלקות, קדושה רוחנית, בצורה

34 מוחשית כשם שראוים דברים גשמיים

35 מוחשיים [כמו שכתוב⁵ בתורה

36 בתיאור קבלת התורה ויחד הוי' על

37 הר סיני, היינו שהייתה התגלות

38 אלקות למטה בעולם הזה ובאופן

39 שפעל גילוי האלקות (לא רק

40 על בני ישראל, אלא) גם

41 בכל מציאות העולם,

42 וכמאמר רבותינו ו"ל שהיה הקול דבר ה' במתן תורה – אנכי

ביאור בדרך אפשר

43 ה' אלוקיך" יוצא מד' רוחות העולם

44 ומלמעלה ומלמטה⁶, כלומר מכל שש הקצוות' של גרמי המציאות

45 הגשמית ובאופן שצפוף לא צוח, עוף לא פרח כו' אלא

46 העולם שותק ומחריש כו'⁷, הרי שהתגלות האלוּקית במתן תורה

47 פעלה והשפיעה בכל פרטי המציאות

48 הגשמית בעולם הזה שענין זה

49 הפעולה וההשפעה של הגילוי האלוּקי

50 בעולם באופן שהציפורים והעופות וכל

51 העולם לא השמיעו קול מורה על

52 גודל הביטול של כל חלקי

53 הבריאה לאלוקות, פי פאשר יש

54 איזו תנועה של הנברא, הרי זה

55 מורה על ענין של ישות

56 ומציאות עצמית, והתנועה או השמעת

57 הקול מבטאים זאת כו' ואילו שתיקה

58 והעדר תנועה הם סימן לביטול

59 המציאות העצמית], מה-שאין-פן

60 בזמן הגלות הוא ההיפך מזה

61 ממש, לעומת המצב הנעלה של בני

62 ישראל והבריאה בעת מתן תורה, הרי

63 בגלות המצב ירוד מאד (והרי נס פורים

64 התרחש במהלך גלות בבל, לאחר

65 חורבן הבית הראשון ולפני בניין הבית

66 השני) ובפרט בימי הקן

67 שביקש כו', כאשר לא זו בלבד

68 שבני ישראל היו בגלות הרי בימים

69 ההם היה מצבם חמור במיוחד (גלות

70 בתוך גלות) כמסופר במגילת אסתר מה

71 המן ביקש לעשות לבני ישראל שאז

72 היה הגלות בתוקף פל פך עד

73 שהיתה הגזרה הקשה והחמורה

74 של המן על כל היהודים, בלי

75 יוצא מן הכלל, מצער ועד זקן טף

76 ונשים ביום אחד⁸, בכל

77 מדינות המלך⁹ (היגו

78 שהגזרה היתה באופן שלא

79 היתה אפשרות לברוח כו'¹⁰

80 למקום אחר ולמדינה אחרת, כדברי

81 חכמינו ז"ל שבאותם ימים אחשוורוש

82 היה מושל בכיפה ומלכותו היתה על

83 כל הארצות), ועל-פי הידוע

84 הם בגלל הרוחניות, וכל מה

בס"ד. שבת פרשת תשא, שושן

פורים קטן, ה'תשכ"ז

(הנחה בלתי מוגה)

1 וקבל היהודים את אשר החלו לעשות¹,

2 ומבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמרו

3 דבור-המתחיל זה שאמרו ב'פורים קטן' לפני

4 ארבעים שנה² (בשנה האחרונה שהיה במדינה

5 ההיא בחיים חיותו בעלמא דין), דעתה בזמן

6 הגלות הם קבלו מה שהחלו כבר בזמן דמתן-

7 תורה, וכאמרו ו"ל³ על פסוק⁴ קימו וקבלו

8 היהודים, דקימו עתה מה שקבלו כבר בזמן

9 דמתן-תורה. ומקשה, דלכאורה הוא דבר נפלא,

10 דמתן-תורה היו ישראל בתכלית העילוי, והיה

11 גילוי אלקות במוחש ממש [כמו שכתוב⁵ ויחד

12 הוי' על הר סיני, ובאופן שפעל (לא רק על בני

13 ישראל, אלא) גם בכל מציאות העולם, וכמאמר

14 רבותינו ו"ל שהיה הקול יוצא מד' רוחות

15 העולם ומלמעלה ומלמטה⁶, ובאופן שצפוף לא

16 צוח, עוף לא פרח כו' אלא העולם שותק

17 ומחריש כו'⁷, שענין זה מורה על גודל הביטול,

18 פי פאשר יש איזו תנועה, הרי זה מורה על ענין

19 של ישות כו', מה-שאין-פן בזמן הגלות הוא

20 ההיפך מזה ממש, ובפרט בימי הקן שביקש

21 כו', שאז היה הגלות בתוקף פל פך עד שהיתה

22 הגזרה על כל היהודים, מצער ועד זקן טף

23 ונשים ביום אחד⁸, בכל מדינות המלך⁹ (היגו

24 שהגזרה היתה באופן שלא היתה אפשרות

25 לברוח כו'¹⁰), ועל-פי הידוע שכל הענינים

26 שבגשמיות הם בגלל הרוחניות, שהרי לית דין

שכל הענינים שבגשמיות

(1 אסתר ט, כג. 2) נדפס בקונטרס פט (סה"מ תשי"א ע' 180 ואילך), ואח"כ בסה"מ תרפ"ז ע' קי ואילך. וראה גם מכתב כ"ה אד"ר שנה זו (אג"ק חכ"ד ע' דש ואילך). 3) שבת פח, א. 4) אסתר ט, כז. 5) יתרו יט, כ. 6) ראה שמו"ר פ"ה, ט. תקו"ז תכ"ב (סד, ב). תניא פל"ו (מו, א). 7) שמו"ר ספכ"ט. 8) אסתר ג, יג. 9) שם ח, ה. 10) ראה גם לקו"ש ח"א ע' 214.